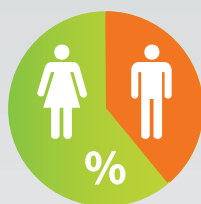

ZIEKTEVERZUIM IN HET HBO

VERZUIMGEGEVENS 2022

Colofon

Het is toegestaan om (delen van) de informatie te vermenigvuldigen voor gebruik in het hoger beroepsonderwijs. In alle andere gevallen is voorafgaande schriftelijke toestemming van Zestor vereist.

April 2023

ZIEKTEVERZUIM IN HET HBO

GEBASEERD OP DE VERZUIMGEGEVENS OVER 2022

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage¹ in het hbo over 2022 bedraagt 5,11% (n=30) en vertoont hiermee een stijging ten opzichte van 2021 (4,32%). In vergelijking met de afgelopen 10 jaar is het verzuimpercentage over 2022 het hoogst. In 2018 (4,75%), 2019 (4,60%) en 2020 (4,14%) was sprake van een daling. In 2021 was al een lichte stijging van het verzuimpercentage merkbaar. Echter, deze was nog niet op het niveau van de jaren voorafgaand aan de coronapandemie. Dat is nu wel het geval. Bij de individuele hogescholen is het beeld over 2022 vrijwel gelijk gebleven: bij 29 hogescholen steeg het verzuim ten opzichte van 2021 en bij 1 hogeschool daalde het verzuim ten opzichte van 2021.

Jaarlijks brengt Zestor, op verzoek van cao-partijen, een verzuimpaper uit met gegevens over het ziekteverzuim in het hbo over een langere reeks van jaren. De verzuimcijfers over 2022 zijn aangeleverd door 30 (van de 36) hogescholen; 6 hogescholen hebben geen gegevens aangeleverd.

Volgens het CBS was voor heel Nederland het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2022 5,6%. De gehele sector onderwijs scoort met 5,6% gelijk met het landelijk gemiddelde. Wel was er, zowel in het verzuim voor Nederland als in het verzuim in de sector onderwijs, in het eerste kwartaal 2022 een piek te zien in het verzuim. Deze piek was ook in het landelijk gemiddelde te zien. Een kanttekening bij deze cijfers is dat de cijfers van het vierde kwartaal 2022 nog niet bekend zijn. Het hbo scoorde met 5,11% dit jaar onder het landelijk gemiddelde ziekteverzuim en daarbij ook onder het gemiddelde ziekteverzuim in het onderwijs.

		Verzuimcijfers 2021 jaargemiddelde	Verzuimcijfers 2022 jaargemiddelde
CBS	alle sectoren	4,9%	5,6%
	sector onderwijs	4,8%	5,6%
Zestor	hbo	4,3%	5,1%

Het landelijke gemiddelde is volgens het CBS in 2022 met 0,7% gestegen; van 4,9% naar 5,6%. Het landelijk gemiddelde in de sector onderwijs steeg met 0,8%. Het verzuim binnen het hbo steeg ook met 0,8%.

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de belangrijkste verzuimindicatoren voor het hbo in de periode 2018 t/m 2022:

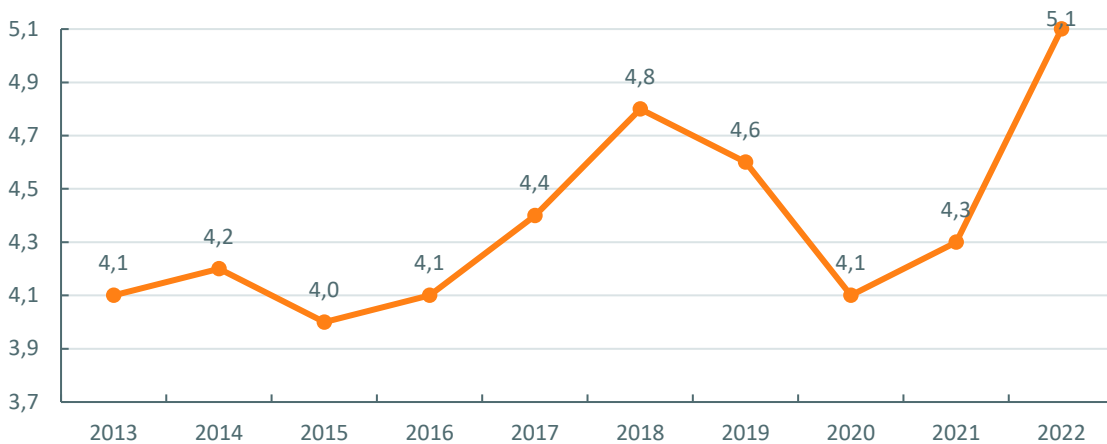
Hbo	2018	2019	2020	2021	2022
Verzuimpercentage	4,75%	4,60%	4,14%	4,32%	5,11%
Verzuimfrequentie	0,75	0,75	0,43	0,41	0,67
Verzuimduur (in dagen)	25,9	27,2	42,2	42,2	30,7

¹ Het ziekteverzuimpercentage is het totaal aantal ziekte-dagen van de werknemers, in procenten van het totaal aantal beschikbare werkdagen van de werknemers in de verslagperiode. Het betreft het verzuim in de eerste twee ziektejaren en is exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

Verzuimpercentage

Het verzuimpercentage geeft het gemiddelde aantal zieke werknemers weer per honderd werknemers. Onderstaande grafiek geeft een beeld van het verzuimpercentage in het hbo over de laatste tien jaar. Uit de grafiek is af te leiden dat in 2022 het ziekteverzuim binnen het hbo gestegen is ten opzichte van het verzuim in 2021. Het verzuimpercentage is hoger dan het de afgelopen 10 jaar is geweest.

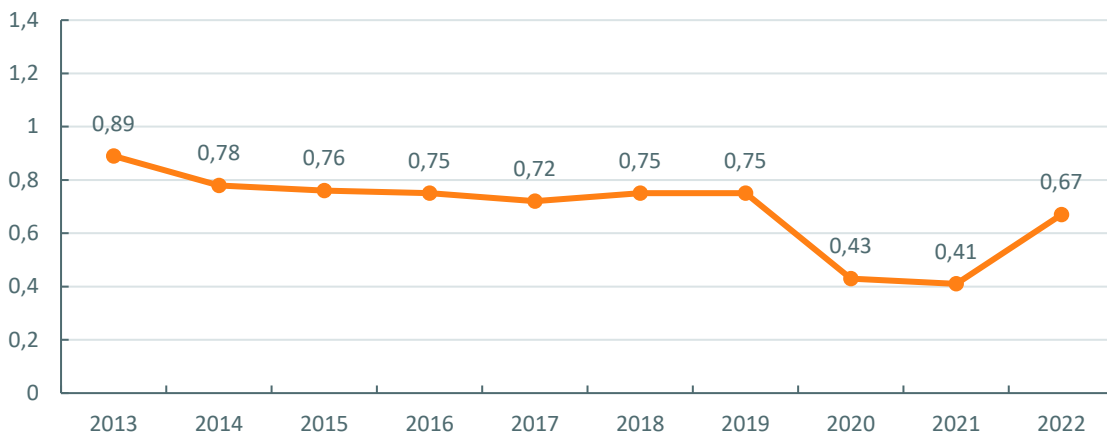
Grafiek 1: Verloop gemiddelde verzuimpercentage hbo 2013 – 2022

Verzuimfrequentie

De verzuimfrequentie geeft het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer per jaar aan. In 2022 hebben de medewerkers in het hbo zich gemiddeld 0,67 keer ziek gemeld. Dit is hoger dan de frequentie van 2021 (0,41 keer). Ondanks dat het verzuimpercentage het hoogste is sinds 10 jaar, is de verzuimfrequentie niet gestegen naar het niveau van 10 jaar geleden. Er zijn voor 2022 geen landelijke cijfers bekend voor wat betreft verzuimfrequentie.

Grafiek 2: verloop verzuimfrequentie hbo 2013-2022

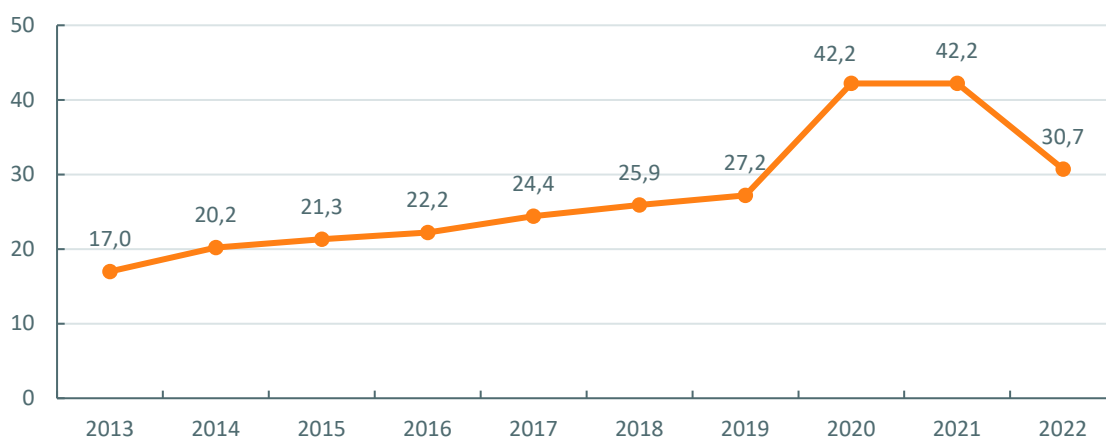
Nulverzuim

Het percentage nulverzuimers is door 25 hogescholen ingevuld en bedraagt op basis van het gewogen gemiddelde 60,9%. Dat wil zeggen dat gemiddeld 60,9% van de medewerkers zich in heel 2022 niet ziek heeft gemeld. In 2021 was dat 72%. Het percentage is dus gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Verzuimduur

De gemiddelde verzuimduur geeft aan hoeveel dagen gemiddeld verzuimd is per verzuimmelding. De gemiddelde verzuimduur is gedaald ten opzichte van 2021, namelijk 30,73 dagen. Nadat in de coronapandemie een forse stijging was te zien, is het gemiddelde verzuimduur nu aan het dalen. De verzuimduur komt dit jaar in de buurt van de duur voor de pandemie. Gedurende de afgelopen tien jaar steeg de verzuimduur in het hbo gestaag, dus het is de vraag of deze kentering doorzet. Mogelijk is er een verband tussen deze daling en de stijging van kort verzuim ten opzichte van 2020 en 2021.

Grafiek 3: verloop gemiddelde verzuimduur hbo 2013-2022 (in dagen)

In onderstaande tabel is de onderverdeling van het verzuimpercentage naar kort, middellang en lang verzuim weergegeven. De cijfers over 2022 voor het korte en middellange verzuim zijn gebaseerd op de gegevens van 21 hogescholen en voor het lange verzuim zijn de cijfers gebaseerd op 19 hogescholen.

	Verzuimpercentage kort (1 – 7 dagen)	Verzuimpercentage middellang (1 – 6 weken)	Verzuimpercentage lang (7 – 104 weken)
2018	0,61%	0,57%	3,62%
2019	0,51%	0,47%	3,53%
2020	0,29%	0,48%	3,20%
2021	0,33%	0,56%	3,84%
2022	0,67%	0,74%	3,49%

In alle categorieën is het verzuim toegenomen ten opzichte van 2021. Het kort verzuim is zowel absoluut als relatief het meest gestegen ten opzichte van 2021. Het kort (0,67%) en middellang (0,74%) verzuim ligt aanzienlijk hoger dan vorig jaar. Het kort verzuim is verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. Dit cijfer is de afgelopen vijf jaar niet zo hoog geweest als dit jaar. Het lang (3,49%) verzuimpercentage is afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Het is lastig om hierin een trend te ontdekken ten opzichte van de jaren ervoor, want dit cijfer schommelt relatief veel per jaar. Er zijn geen landelijke gegevens beschikbaar voor wat betreft een indeling in kort, middellang en lang verzuim.

Verzuimgegevens naar categorieën personeel

Een aantal hogescholen maakt geen onderverdeling naar personeelscategorieën in de verzuimgegevens. De gegevens zijn dan ook gebaseerd op een lagere respons. Per categorie wordt aangegeven op basis van hoeveel hogescholen de gegevens gebaseerd zijn.

Geslacht

Het verzuimpercentage onder vrouwelijke medewerkers in het hbo is 1,98% hoger dan het verzuimpercentage onder mannen (3,92% versus 5,91%). Ten opzichte van vorig jaar is het verschil in het verzuimpercentage tussen mannen en vrouwen daarmee flink gestegen. Er zijn geen landelijke cijfers bekend over 2022. Deze meting is gebaseerd op de invoer van 19 van de 36 hogescholen.

Hbo	2018	2019	2020	2021	2022
Verzuimpercentage man	3,66%	3,61%	3,33%	3,65%	3,92%
Verzuimpercentage vrouw	5,32%	5,43%	4,65%	4,57%	5,91%
Verskil verzuim man-vrouw	1,66%	1,82%	1,32%	0,92%	1,98%

Onderwijzend / ondersteunend personeel

Het ziekteverzuimpercentage bij ondersteunend personeel is 5,85% en daarmee zo'n 1,14% hoger dan bij het onderwijzend personeel (4,71%). Dit is een aanzienlijke stijging van het verschil tussen onderwijzend personeel en ondersteuners ten opzichte van de afgelopen twee jaar. De cijfers lijken weer meer op de aantallen van voor de coronapandemie. Deze stijging zal met de cijfers van volgend jaar moeten worden vergeleken om te bekijken of hier een trend ontstaat. De meting van het verzuimpercentage ondersteunend personeel is gebaseerd op 19 van de 36 hogescholen en het verzuimpercentage onderwijsgevend personeel is gebaseerd op 20 van de 36 hogescholen.

Hbo	2018	2019	2020	2021	2022
Ondersteunend personeel (OOP)	5,67%	5,42%	4,71%	4,80%	5,85%
Onderwijsgevend personeel (OP)	4,45%	4,20%	3,75%	4,12%	4,71%
Verskil OOP - OP	1,22%	1,22%	0,96%	0,68%	1,14%

Leeftijd

Als het verzuimpercentage wordt uitgesplitst naar leeftijdsklasse, dan is te zien dat het gemiddelde ziekteverzuimpercentage toeneemt met de leeftijd. Ook landelijke cijfers vanuit het CBS laten dit beeld zien.

Leeftijdsklassen	2018	2019	2020	2021	2022
25-34	3,35%	3,18%	2,93%	3,12%	4,61%
35-44	4,29%	4,10%	3,54%	3,91%	4,86%
45-54	4,69%	4,49%	4,04%	4,25%	5,07%
55 en hoger	5,60%	5,43%	5,37%	5,31%	6,04%

Het verzuimpercentage is in alle leeftijdsklassen toegenomen. De hoogste relatieve stijging is in de leeftijdsklasse 25-34 jaar. Het verzuimpercentage van werknemers onder de 25 jaar ligt op 1,67% en het verzuimpercentage van werknemers van 60 jaar en ouder ligt op 7,1%. Deze cijfers zijn niet apart in de tabel opgenomen, omdat de vergelijkende respons in voorgaande jaren laag was.

De onderverdeling naar leeftijdsklasse tot 25 jaar, 25-34 jaar, 34-44 jaar en 45-54 jaar zijn gebaseerd op de gegevens van 17 hogescholen. De leeftijdsklasse 55 en hoger is gebaseerd op de gegevens van 11 hogescholen en de leeftijdsklasse 60 en hoger is gebaseerd op de gegevens van 7 hogescholen.

Ziekteverzuim periode 2019 -2022

Terugkijkend op de afgelopen periode is te zien dat het ziekteverzuim het hoogste is in vergelijking met de afgelopen 10 jaar. Het kort verzuim is verdubbeld ten opzichte van vorig jaar en iets hoger dan in 2018 (het jaar voor de coronapandemie). Ook het verzuimpercentage tussen mannen en vrouwen is weer toegenomen (wat ook het geval was voor de coronapandemie).

Vooruitblikkend is er een ommezwaai gaande in de manier van werken. Waar in 2018 nog grotendeels op de hogeschool zelf werd gewerkt, is er van 2019 tot en met 2021 veel thuisgewerkt. Momenteel zijn de hogescholen voornamelijk hybride aan het werken.

Er moet worden gekeken of de verandering in de cijfers een blijvende kentering is en dus een trend. Mogelijk heeft dit met de nieuwe vorm van hybride werken te maken. Uit toekomstige verzuimpapers moet blijken wat de impact van hybride werken is op de langere termijn.

ZESTOR

arbeidsmarkt- en opleidingsfonds hbo

Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag

T 070 312 21 77
info@zestor.nl
ZESTOR.NL

Zestor is opgericht door sociale partners in het hbo:

UNIENFTO

AOB Algemene Onderwijsbond

